GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librăriĭ și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 204. Joi, 12 (24) Septemvre. 1886.

Brașovŭ, 11 Septemvre 1886.

Cu adêncă consternare amŭ primitŭ Vinerea trecută scirea, că s'a comisŭ unŭ atentatŭ la viéța ministrului-președinte Brătianu. Infamulŭ faptŭ a trebuitŭ sĕ ne indigneze cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ a fostŭ sĕvêrșitŭ de unŭ cetățénŭ românŭ. N'amŭ înțelesŭ și nu putemŭ înțelege ce motive au putută îndemna pe nenorocitulŭ atentatorŭ sĕ comită o asemenea crimă contra unui bărbatŭ, de care tocmai în aceste grave momente România nu se póte lipsi.

Cea mai viă dovadă despre marele prețŭ ce-lŭ are viéța d-lui Brătianu pentru România este generala indignațiune ce a cuprinsŭ pe toțĭ Românii, fără deosebire de partidŭ, contra odiosului atentatŭ, suntŭ manifestările de simpatiă ce le-a primitŭ din străinătate dela ministri conducĕtorĭ ai marelorŭ puterĭ. Trebue sĕ ḍică orĭ și cine, după aceste manifestațiunĭ dinăuntru și din afară, că mare trebue sĕ fiă pentru țéră rolulŭ și chemarea bărbatului căruia i se facŭ.

Mărturisimŭ că bucuria ce amŭ avut'o despre fericita scăpare a primului ministru românŭ n'a putută fi turburată, decâtŭ numai prin temerea ce au deșteptat'o în noi scenele petrecute Vinerĭ diminéță, adecă năvala ce a datŭ o bandă de ómenĭ de rêndŭ în localurile redacțiunilorŭ ḍiarelorŭ opoziționale, bătêndŭ pe redactorĭ și desvastândŭ biurourile, temerea că vermele discordiei și alŭ urei între frați a începutŭ érăși sĕ se svêrcoléscă, amenințândŭ bună înțelegere, de care are aḍi atâta nevoiă țéra.

Se audŭ și de-o parte și de alta cele mai triste acusațiunĭ. Guvernamentalii arŭ voi sĕ facă pe opozițiune responsabilă de atentatŭ, ér parte din opoziționalĭ pretindŭ, că atentatulŭ a fostŭ o comediă inscenată chiar de partidulŭ de la putere. Se impută chiar d-lui Brătianu că ar fi ațîțatŭ masele contra opozițiunei și sĕ bănuesce că cei dela putere n'ar voi sĕ pedepséscă pe escendenții din Vinerea trecută.

In mijloculŭ acestorŭ incriminărĭ, de care noi cei de aicĭ nu ne putemŭ da sémă, ne mărginimŭ a pune sub ochii cetitorilorŭ nostri următórele aprecieri ale „Românului,“ ce ni se parŭ a fi lipsite de orĭ-ce patimă. Etă ce ḍice numitulŭ ḍiarŭ în numĕrulŭ sĕu de aḍi:

„Suntŭ cincĭ ḍile aḍi de când viéța primului ministru alŭ țĕrei fu pusă în mare periculŭ, și numai o întêmplare fericită făcu ca crima sĕ nu pótă fi săvêrșită și ḍilele d-lui I. Brătianu sĕ fiă astfelŭ crușate. Ințelege orĭ-cine indignațiunea de care au fostŭ cuprinșĭ cetățenii capitalei și țéra întrégă în urma acestui atentatŭ. care ar fi putută sĕ lase în istoria nóstră națională o pagină rușinósă ș'o négră reamintire în viéța unui poporŭ, care, prin blândeța firei lui și prin caracterulŭ sĕu mai în tot-d'auna supusŭ și îngăduitorŭ, nu este în stare sĕ comită asemenea fapte odióse. Manifestațiunile decĭ carĭ se făcură cu acéstă ocasiune în capitala țĕrei fură aprópe nimicŭ pe lângă simțimentulŭ generalŭ de reprobațiune și pe lângă înfierarea acestui atentatŭ.“

„Ș'apoi aceste manifestațiunĭ, arŭ fi avutŭ unŭ caracterŭ și mai semnificativŭ și mai impunătorŭ, décă diminéța ḍilei n'ar fi fostŭ turburată, în uimirea și desaprobarea tuturorŭ de o bandă de rĕu-nărăvițĭ, ȋobicinuițĭ sĕ pângăréscă simțimentele cele mai nobile ale cetățenilorŭ prin faptele cele mai brutale și mai degrădătóre, fapte condamnate atâtŭ de legĭ câtŭ și de morala politică...“

„Din momentulŭ când afacerea a ajunsŭ în mâna justiției, nu mai era iertatŭ nimenui, și mai cu sémă unui organŭ de publicitate, sĕ se servéscă de ea ca de o armă politică pentru a lovi în adversarii sĕi. Ar fi fostŭ de doritŭ ca acéstă atitudine sĕ se fi păstratŭ dela începutŭ din partea tuturorŭ, precum ar fi fostŭ de doritŭ ca primulŭ ministru — negreșitŭ sub impresiunea tristei reamintirĭ a atentatului din ajunŭ și'n prada unorŭ emoțiunĭ pe carĭ nu le-a putută stăpâni — sĕ nu fi pronunțatŭ către manifestanții de Vinerĭ séra cuvintele că opozițiunea a armatŭ brațulŭ asasinului.“

„Dér suntŭ momente când omulŭ numai este stăpânŭ pe sine, și de sigurŭ că d. I. Brătianu s'a găsitŭ tocmai în asemenea momente când a datŭ cursŭ liberŭ simțĕmintelorŭ sale pe carĭ credemŭ că presa oficiósă rĕu face astăḍĭ de le esplótéză în paguba mai multŭ a causei ce apĕră decâtŭ în paguba adversarilorŭ ei.... Viă dintr'o parte séu alta, nu înțelegemŭ nicĭ încriminările, nicĭ atacurile violente într'o afacere în care se cere o discuțiune totŭ atâtŭ de rece pe câtŭ și de seriósă....

„Acum, când justiția a rĕmasŭ sĕ se pronunțe asupra odiosului atentatŭ de Joia trecută și când afacerea își urméză cursulŭ ei regulatŭ, nu se crede óre că ar fi înțeleptŭ d'a se da aceeași satisfacțiune legei și opinii publice în ceea ce privesce faptele sĕvêrșite a doua ḍi diminéța d'acea bandă de 40—50 indiviḍi? Nu putemŭ până în cele din urmă crede că ne va fi datŭ sĕ ne înșelămŭ în așteptarea nóstră, d'a vedea asemenea fapte pedepsite de justiția țĕrei. Simțĕmintele generale de adêncă reprobațiune pentru atentatulŭ la viața primului-ministru arŭ perde din puterea lorŭ décă asemenea fapte ar rĕmâné nepedepsite; ș'apoi unde amŭ ajunge pe viitorŭ cu asemenĭ precedente nenorocite?

„Avemŭ legĭ carĭ sĕ pedepséscă pe cei vinovațĭ; décă celui care a atentatŭ la viéța d-lui Ioanŭ Brătianu i s'a pusŭ arma în mână de opozițiune — cum a ḍisŭ d-sa — cercetările și instrucțiunile ce se facŭ are sĕ dovedéscă până unde acéstă acusare este întemeiată și vinovații vorŭ fi pedepsițĭ. Nimenĭ nu sĕ póte sustrage dela asprimea legei și dela justiția țĕrei, dér iérăși nimenĭ nu póte fi împedecatŭ d'a cere sĕ i se facă dreptate pentru vĕtămarea ce i s'a adusŭ, precum nimĕnui nu'i este ertatŭ sĕ ocrotéscă pe celŭ vinovatŭ și sĕ'lŭ sustragă dela pedépsa legei. Legea ca și justiția țĕrei, trebue sĕ fiă una și aceeași pentru toțĭ.“

Din dieta ungară.

In ședința de Sâmbătă, cu care s'a deschisŭ a treia sesiune a dietei, președintele camerei a presentatŭ următórele petițiunĭ: din partea a 12 comitate și a 2 orașe în *afacerea Iansky*, ér din partea unui comitatŭ și a unui orașŭ în afacerea înființărei *armatei ungare independente.*

Ignaz *Helfy* atrage atențiunea camerei asupra pré înaltului *autografŭ* către ministru-președinte și rógă pe președintele camerei ca sĕ céră ministrului sĕ comunice în modŭ oficialŭ autografulŭ, în cameră. Totodată propune, ca sĕ nu aviseze camera petițiunile la comisiunea respectivă, ci sĕ se aștepte până ce se va presenta autografulŭ, ca apoi sĕ se delibereze deodată asupra ambelorŭ obiecte.

Ministrulŭ *Tisza* ḍice că petițiunile sĕ se trimétă la comisiune. Ce privesce autografulŭ s'a publicatŭ în fóia oficială și prin urmare nu póte fi îndoélă că nu e documentŭ autenticŭ.

Gabrielŭ *Ugron* se alătură la propunerea lui Helfy. E ceva neobicinuitŭ, ca o cestiune de dreptŭ publicŭ, care agită țéra, sĕ se resolve într'unŭ statŭ guvernatŭ de parlamentŭ printr'unŭ autografŭ alŭ monarhului. Oratorulŭ propune, ca asupra acestei cestiunĭ sĕ delibereze o comisiune specială, care apoi sĕ facă propunerĭ coréspunḍĕtóre camerei.

Alexandru *Csanady* vede în »ordinațiunea« regelui o vĕtămare a constituțiunei și se alătură la propunerea lui Helfy.

Ministrulŭ *Tisza* ḍice că nu e vĕtămare a constituțiunii, ci tocmai unŭ eflux constituționalŭ fapta monarchului. Petițiunile sĕ se trimétă la comisiune.

Ignaz *Helfy* nu s'a așteptatŭ, ca ministru-președinte sĕ'i contraḍică propunerea sa. Se'nvoesce sĕ se dea comisiunei respective petițiunile, în speranță că acésta se va ocupa cu acéstă afacere.

Urméză apoi interpelările în cestiunea bulgară, pe care le-amŭ publicatŭ erĭ.

Ministrulŭ Nacevicĭ despre situațiune.

Ministrulŭ de esterne bulgarŭ d-lŭ Nacevicĭ s'a esprimatŭ astfelŭ despre situațiunea Bulgariei și despre raportulŭ ei cu statele vecine:

Bulgaria are nevoiă de pace în afară și înăuntru. Unirea cu Rumelia s'a făcutŭ pré curêndŭ. Constituțiunea e cea d'a dat'o Rusia Bulgariei are nevoiă de revisuire, pentru ca guvernele sĕ fiă stabile, ér nu totŭ la trei lunĭ sĕ se schimbe, încâtŭ țéra nicĭodată nu e liniscită.

Nicĭ o partidă, nicĭ chiar a lui Zancov, nu doresce o ocupațiune rusă a Bulgariei. Toțĭ suntŭ în contra venirii Rușilorŭ în țéră. Nu 'i vorbă, Rușii încă afirmă, că nu dorescŭ s'o ocupe, dér atitudinea lorŭ ne inspiră îngrijirĭ. Astfelŭ până acum nicĭ unŭ rĕspunsŭ oficialŭ n'amŭ primitŭ din partea Rusiei la cererile ce le-amŭ formulatŭ noi după abdicarea prințului, cererĭ carĭ conțineu garanții pentru independența Bulgariei. Acestŭ rĕspunsŭ în scrisŭ ni-lŭ refusă Rusia, așa că nu scimŭ ce vrea ea.

Panslaviștii influințéză asupra împĕratului și cercurilorŭ oficiale din Petersburgŭ în desavantagiulŭ nostru. Totŭ ei influințéză prin pressă și asupra diplomațilorŭ rușĭ, așa că e greu a deosebi, care e politica oficială rusă și care e cea panslavistă. Nerĕspunsulŭ oficialŭ alŭ Rusiei ne face sĕ trăimŭ în nesiguranță, care lasă sĕ apară problematicŭ în efectulŭ sĕu orĭce pasŭ ce-lŭ întreprindemŭ pentru înlăturarea crisei.

Numai o cale e d'a manține noi liniștea publică ordinea și siguranța în țéră, pentru ca nimenea sĕ n'aibă pretextŭ a face ordine la noi. Tóte partidele suntŭ de părerea acésta și sperămŭ, că încă totŭ esistă o Europă și popóre, care se potŭ însufleți pentru independență și libertate.

Nu 'i vorbă, pentru o confederațiune balcanică nu voiu lucra, dér mĕ voiu sili din tóte puterile sĕ îmbunĕtățescŭ relațiunele cu Serbia, Cu România stămŭ bine și voiu căuta din rĕsputerĭ sĕ mărimŭ amiciția. Cu Grecia încă nu suntemŭ în dușmăniă, deși unele idei se contraḍicŭ. Relațiunile cu Turcia suntŭ regulate prin tractate și ea s'a învoitŭ cu faptele împlinite.

Antipatia către Austro-Ungaria a dispărutŭ, după ce conducĕtorii acesteia s'au convinsŭ că ȋnu stămŭ în serviciulŭ Rusiei, și că nĕsuimŭ la o posițiune independentă în peninsula balcanică. Partidele din Austro-Ungaria suntŭ pentru independența și libertatea nóstră. Numai atitudinea Cehilorŭ ne este nefavorabilă; décă ȋarŭ cunósce mai deaprópe pe Rușĭ, atitudinea lorŭ arŭ fi altfelŭ. Dér se vorŭ schimba și ei.

Precum Austro-Ungaria, prin posițiunea sa în alianța celorŭ trei împĕrațĭ, susține pacea în Europa, totŭ așa póte mijloci pacea între Europa și Balcanĭ. Bulgaria în specialŭ doresce pace înăuntru și în afară.

Convențiunea ruso-română.

»Corespondinței Politice« i se scrie din Bucurescĭ că negociările privitóre la reînoirea convențiunii ruso-române pentru navigațiune și comerciŭ, care espiră la 16 Octomvre, vorŭ fi precedate de încheierea unui provisoriu politico-comercialŭ până la sfîrșitulŭ acestui anŭ. Acestŭ provisoriu va avea ca basă principiulŭ favorisării limitate după modelulŭ ultimei convențiunĭ cu Elveția și este probabilŭ că escepțiunile ce se vorŭ propune de către România în acéstă privință, afară de petroleu, nu vorŭ întâmpina dificultățĭ. În privința petroleului Rusia se va strădui de sigurŭ ca sĕ obțină condițiunĭ mai favorabile față cu tarifulŭ autonomŭ românŭ. Se póte înse spune cu tótă siguranța, că România în acéstă punctŭ nu va face nicĭ o concesiune, de óre-ce industria ei de petroleu ar fi nimicită prin concurința ruséscă.

Cine suntŭ faliţii în România.

Diarulŭ *„Deutsche Handelsunion“* publică următórele asupra comisionarilorŭ din România:

„Prin espirarea convenţiunei comerciale între Austro-Ungaria şi România şi perceperea drepturilorŭ vamale conformŭ tarifului vamalŭ autonomŭ, comercianţii d'aicĭ suntŭ siliţĭ a'şĭ procura mărfurile lorŭ din Gemania, statulŭ celŭ mai favorisatŭ. Déca până acum creditulŭ românŭ nu se prea bucura de unŭ bunŭ renume în străinătate, causa a fostŭ necunóscerea împrejurărilorŭ ţĕrii şi procederea comisionarilorŭ, carĭ mijlocescŭ afacerile comerciale între străinătate şi România. S'a constatatŭ prin statistică că *eroii numeróselorŭ falimente* ce s'au ivitŭ în timpulŭ din urmă în principalele pieţe ale României, ca Bucureşcĭ, Iaşĭ, Galaţĭ, Brăila şi Craiova au *fostŭ în cea mai mare parte străinĭ şi fórte puţine escepţiunĭ românĭ.* Motivulŭ trebue sĕ-lŭ căutămŭ în împrejurările ţĕrei, care nu produce decâtŭ aprópe numai cereale şi în care maioritatea locuitorilorŭ nu cunósce instituţiunile celorlalte ţĕrĭ. Se póte decĭ esplica prea bine că o mulţime de individĭ de renume problematicŭ din ţĕrile limitrofe ale României s'au stabilitŭ aci în cualitate de comisionarĭ şi abuséză de încrederea fabricanţilorŭ străinĭ; aceştia, din parte-le, suntŭ nevoiţĭ a se servi de unŭ comisionarŭ, fiindcă nu cunoscŭ limba şi obiceiurile ţĕrei. Ce rolŭ au jucatŭ mare parte din aceştĭ comisionarĭ, resultă din procederea lorŭ; dênşii nu se ţineau de preţurile fixate şi făceau afacerĭ cu orĭ ce muşteriu, bunŭ séu rĕu, numai şi numai pentru a realisa provisionulŭ lorŭ. Scurtŭ, comisionarii susţineau rĕu interesele fabricanţilorŭ străinĭ. Câtŭ timpŭ oraşele Galaţĭ şi Brăila au fostŭ libere, miculŭ comerciantŭ se susnea uşorŭ, fiindcă afară de cheltuelile de transportŭ, nu mai avea şi alte cheltuelĭ. Astădĭ din causa drepturilorŭ vamale urcate, dênsulŭ este pusŭ aprópe în imposibilitate de a face vre-o afacere. Marele comerciantŭ, pe de altă parte, care avea ceva capital, nu lucra decâtŭ pentru a da faliment de mai multe orĭ şi a se îmbogăţi pe cheltuiala fabricanţilorŭ străinĭ. Menţionămŭ şi aicĭ că *comercianţii de acéstă categoriă suntŭ străinĭ, fiindcă comerciulŭ românŭ nu cunósce astfelŭ de manopere.* Mare avantagiu ar fi pentru fabricanţii străinĭ, décă s'ar puté face ceva în acéstă privinţă. Credemŭ că următórele le putemŭ propune ca bune: Fabricanţii sĕ înfiinţeze în România deposite pentru obiectele fabricate de ei şi atuncĭ miculŭ comerciant va putea cumpăra, contra preţului în numerar, şi cantităţĭ mai micĭ de mărfurĭ şi prin urmare nu va fi nevoitŭ a lua marfă pe creditŭ. Representantulŭ depositului va trimite fabricantului raporturĭ sĕptĕmânale asupra mersului afacerilorŭ şi astfelŭ celŭ dintêiu va puté fi uşorŭ controlatŭ de celŭ d'alŭ doilea. Sĕ nu mai acorde credite pe 3, 9 séu şi mai multe lunĭ, ci pe timpŭ mai scurtŭ. Acestea ar fi deocamdată propunerile nóstre«.

SCIRILE DILEI.

Representanţii căilorŭ ferate austro-ungare, în întrunirea ce au avutŭ la 15 l. c. în Viena, au recunoscutŭ că încetarea tarifelorŭ unioniste germane-austro-ungaro-române şi austro-ungaro-române va avé urmărĭ rele pentru căile ferate austro-ungare fără d'a se puté pricinui vr'o pagubă României. Din causa acésta cercurile interesate austro-ungare, guvernele lorŭ, nu se vorŭ opune tendinţei d'a lăsa şi mai departe în vigóre tarifele unioniste.

—x—

Din *Bistriţa* i se comunică diarului »Sieb. Deutsch. Tgbltt.:“ „Comitele supremŭ alŭ comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ, baronulŭ Desideriu *Banffy*, a adresatŭ primarilorŭ din comunele aparţinĕtóre jurisdicţiunei sale o ordonanţă cu datulŭ 25 Maiu nr. 1181 din 1886. Acéstă ordonanţă are între altele următorulŭ cuprinsŭ: ‚A sositŭ timpulŭ, ca raporturile anuale asupra instrucţiunei în scólele poporale sĕ se formeze şi subştérnă, decĭ sunteţĭ avisaţĭ, a culege datele referitóre la acestŭ raportŭ. Însĕ ca sĕ nu se trimită aceste raporturĭ prea târdiu, şi ca sĕ fiă dînsele câtŭ se póte de exacte şi drepte, vĕ aducŭ la cunoscinţă următórele: De vreme ce în patria nóstră Evreii şi Ţiganii nu suntŭ recunoscuţĭ de o naţiune de sine, aşadéră o naţiune evreiéscă şi ţigănéscă nu există, de aceea nicĭ nu se potŭ induce membrii acestorŭ naţionalităţĭ în raporturĭ sub altă firmă, decâtŭ sub firma celorlalte trei naţionalităţĭ. Câtŭ pentru Evrei, are sĕ se însemne în rubrica ›religiune‹ confesiunea lorŭ, ér de vreme ce dreptulŭ lorŭ de existenţă se baséză numai pe aceea, că suntŭ cetăţenĭ ai statului maghiarŭ, nu potŭ sĕ fiă altcum luaţĭ în sémă decâtŭ numai de Maghiarĭ; străinii facŭ esceptiune. Ţiganii încă nu au de a se însemna ca atarĭ, ci li se însémnă simplu religiunea şi limba care o vorbescŭ. Ér încâtŭ privesce limba ce e de a se însemna Ţiganilorŭ, aceea e de alesŭ, care se apropiă mai multŭ de dênşii.“ — Ce mai elemente de întărire a naţiunei maghiare! Sĕ-i trăiéscă achisiţiunile „bobocului“ de fişpanŭ! Noi îi recomandămŭ şi pe Armenĭ.

—x—

Lângă *Lăpuşulŭ ungurescŭ* s'a descoperitŭ unŭ mare *depositŭ de marmoră* cenuşiă şi albă, calitate escelentă. Pentru esploatarea ei s'a şi formatŭ o societate pe acţii. Se vorŭ emite 500 de acţii cu câte 50 fl.

—x—

Episcopu ŭ ev. reformatŭ *Szász Domokos* a plecatŭ la 11 Septemvre în visitaţiune canonică prin comitatulŭ Târnavei marĭ. La Blaşiu — scrie „Kolozs. Köz.« — Escelenţa Sa Metropolitulŭ românŭ Dr. *Vancea* l'a primitŭ pe episcopŭ fórte afabilŭ şi visita i-a reîntors'o. Visitândŭ cu acéstă ocasiune şi şcolile confesionale românescĭ de acolo, episcopulŭ reformatŭ s'a esprimatŭ că ar fi de lipsă *mărirea acelorŭ şcóle.* Altmintrelea „Kolzs. Köz.“ vede în acéstă visitaţiune ›canonică‹ o bună *propagandă Kulturegyletistă*; elŭ dice că ţinutulŭ acesta e fórte periculosŭ pentru esistenţa naţională a Maghiarilorŭ, fiindcă Maghiarii suntŭ împresuraţĭ de alte naţiunĭ. În mai multe comune episcopulŭ nu aflà nicĭ preotŭ, nicĭ învĕţătorŭ, nicĭ şcólă. Datele ce şi le va aduna, dice fóia numită, le va aşterne „Kulturegylet“-ului. — Ei şi? Negreşitŭ va urma unŭ banchetŭ

—x—

In „Pester Lloyd“ de Sâmbătă, 18 Septemvre, găsimŭ o plângere adresată din *Gyalu*, comit. *Torontalŭ*, de *Pera Milic*, asupra unorŭ *barbarii* ne mai pomenite. La 25 Iulie n. c. cu ocasiunea sfinţirei bisericei din acea comună, doi gendarmĭ beţĭ au provocatŭ scene urîte. Gendarmeria a procedatŭ la arestărĭ. Arestaţii au fostŭ tîrîţĭ în arestulŭ comunalŭ, legaţĭ în fiecare séră cu lanţurĭ şi cu funii, turnaţĭ cu apă, bătuţĭ şi torturaţĭ în modŭ îngrozitorŭ; *li s'au pusŭ pe ochĭ şi li s'au vîrîtŭ în nările nasului ţigărĭ aprinse.* Dintre torturaţĭ, 22 de ómenĭ se află încă arestaţĭ la judecătoria din Chichinda mare, toţĭ cetăţenĭ onescĭ şi cu avere. Milic cere ministrului Tisza sĕ pedepséscă pe gendarmii torturătorĭ.

—x—

D-lŭ *Em. El. Ciuntuleacŭ*, din *Cernăuţĭ*, exarhŭ arhiep. şi prof. gimnasialŭ, ni se plânge că e bănuitŭ ca autorŭ alŭ corespondenţelorŭ ce ni se trimitŭ din Bucovina. Ţinemŭ de datoria nóstră a declara, că d-sa nu numai nu ne-a trimesŭ corespondenţele apărute în fóia nóstră, dér nicĭ nu ne aducemŭ aminte sĕ fi primitŭ dela d-sa unŭ cuvêntŭ măcarŭ spre publicare.

—x—

În dilele trecute a apărutŭ în „Tagblatt“ din Halle unŭ articulŭ, în care era în jocŭ distinsulŭ zoologŭ şi profesorŭ *Dr. Freytag* din Germania. In articulŭ se dicea, că d-lŭ Freytag ar fi condamnatŭ administraţiunea şi purtarea funcţionarilorŭ din România ca fiindŭ corupţĭ şi că însuşĭ regele Carolŭ s'ar fi esprimatŭ către dênsulŭ că nu mai póte sĕ facă nimicŭ în contra „tâlharilorŭ», adecă a funcţionarilorŭ. Acum vine d-lŭ Freytag şi desminte cele publicate de ‚Tagblatt«. D-sa asigură că n'a esprimatŭ niciodată cuvintele pe care i le atribue numitulŭ diarŭ, şi ca dovédă de esactitatea aserţiei sale, dênsulŭ spune că autorulŭ articulului a fostŭ concediatŭ dela redacţia diarului »Tagblatt“, chiar a doua di după publicarea articulului sĕu contra d-lui Freytag. D. Freytag spune că, departe de a avé rele intenţiunĭ pentru România, dênsulŭ are marĭ simpatii pentru acéstă ţéră şi că a oferitŭ dilele acestea Reginei dece mii lei din propria lui avere, care e modestă pentru crearea unei grădinĭ zootecnice la Herĕstrĕu, în Bucurescĭ.

—x—

„Telegrafulŭ“ află că dilele aceste va apăré în Bucurescĭ unŭ diarŭ care se va tipări în treĭ limbĭ: română, bulgară şi sêrbă, avêndŭ de titlu *„Confederaţiunea popórelorŭ balcanice“.* Comitetulŭ de redacţie se compune din ilustraţiunĭ politice bulgare şi sêrbe, carĭ au luatŭ iniţiativa de a propaga apropierea între popórele balcanice.

—x—

Sĕptĕmâna trecută *au plecatŭ la America* din *Burdujenĭ* vre-o cincidecĭ de *Evrei.* Au mai plecatŭ din Botoşanĭ, spune „Curierulŭ Românŭ«, alţĭ 50 de Evrei.

Hotoanu, Septemvre 1886.

(Adunarea despărţĕmêntului XI alŭ Asociaţiunei şi a Reuniunei femeilorŭ române sĕlăgiene).

(Fine.)

Dupăce s'a închisŭ şedinţa desp. XI. alŭ Assoc. Transilvane, ér scaunulŭ presidialŭ îlŭ ocupă spectabila Dómnă Maria Cosma n. Dragoşiu în calitate de v.-preşedintă a Reuniunei femeilorŭ române Sĕlăgene, căcĭ venerabila Dómnă preşedintă Clara Manu n. Coroianu, din împrejurarea unei sĕrbătorĭ familiare nu s'a pututŭ presenta la adunare.

D-na v.-preşedintă, prin o vorbire frumósă rostită în accentele dulcĭ ale limbei nóstre sonore, deschide şedinţa, ér actuarulŭ comitetului A. Cosma dă cetire unui raportŭ asemenea interesantŭ, prin care arată evidentŭ înrîurinţa salutară ce a făcutŭ Reuniunea acésta în viéţa sa scurtă de 6 anĭ asupra stărei sociale în familiile române din Sĕlagiu. Raportorulŭ mai accentuéză necesitatea de a se înfiinţa o scólă centrală pentru fetiţele române din Sĕlagiu desfăşurândŭ şi planulŭ posibilităţii de a se înfiinţa acea scólă. A urmatŭ dup'acésta desbaterea punctelorŭ din programa statorită.

Intre conclusele mai însemnate ale adunării amintescŭ decisiunea: s'a edisŭ în principiu înfiinţarea scólei centrale de fetiţe încă în acestŭ anŭ, ér cu esecutarea decisiunei e concredutŭ comitetulŭ centralŭ.

Abia la órele 2 p. m. s'a terminatŭ cu şedinţele sub decursulŭ cărora tóte obiectele dela ordine au fostŭ

FOILETONU.

Poesii poporale,

Culese de Elena Rusu, din Băla de pe Câmpiă.

Până mĕ aflamŭ în codru
Fluera-mĭ stêmpĕra doru
Şi eramŭ roşu ca măru,
Dér de când m'am datŭ cu ţéra
Dómne hidă-mĭ pare véra,
Galbinŭ m'am făcutŭ ca céra.
Lăsa-oiu la focu ţéră
Duce-m'oiu la codru éră;
Până codru frunda-şĭ ţine
Toţĭ voinicii trăescŭ bine,
Ér când codru frunda-şĭ lasă,
Voinicii tragŭ către casă
La copii şi la nevastă.

⁂

Maică, peţitorii mei
Toţĭ au fostŭ cam frumuşei,
Dér totŭ n'au fostŭ ca unu,
Ca bădiţa sĕracu....
Cu pĕrŭ negru, rĕtezatŭ,
Dómne, bine i-a mai statŭ!
Cu ochĭ negri ca mura,
Elŭ mĭ-a ruptŭ inimuţa.
Când îlŭ vedeamŭ maică 'n jocŭ,
Inimamĭ plângea cu focŭ...
Tinerulŭ, fără mustéţă,
Cum aşĭ durmi pe-alui braţĕ.
Faţa-i unŭ picurŭ de sânge,
După elŭ inima-mĭ plânge
Guriţa-i ca cireşuţa
Rĕu îmĭ plânge inimuţa.
. . . .
Rabdă inimuţă 'n mine
Că mai suntŭ şi alţĭ ca tine,
In frumósa largă lume
Mulţĭ tragŭ la uritŭ ca tine;
Maica pe min' m'a născutŭ
Pe-o slabă vatră de lutŭ,
Vatră reu, nevăruită
Sĕ trăescŭ totŭ bănuită.

⁂

Prin grădină, pe cărare
Pagubă că-i érba mare,
C'am o vorbă de-a 'ntreba,
Cu dragŭ de-a-o respica:
‚Dragăţi-sŭ bade, orĭ ba?«
— De ţi-sŭ dragă bade tare
Altmintrea sĕ'mĭ umblĭ'n cale,
Că şi io bade-oiu umbla
Rujă d'albă 'n calea ta,
De ţi sŭ dragă, bade dragă,
De nu, écă, lumea-i largă...,
Ia-ţĭ murgu şi ţi-lŭ alérgă
Şi-ţĭ caută alta mai dragă,
Care i cu cosiţa négră;
C'alŭ meu pĕrŭ e gălbiorŭ
Şi sunt dragă tuturorŭ,
Şi la marĭ şi la mai micĭ
Şi la stegurĭ de voinicĭ;
Şi la micĭ şi la mai marĭ
Şi la frumuşei şcolarĭ.

⁂

Frundă verde de trifoiu
Vină bădiţă la noi,
Da se vii bade cu florĭ,
Intr'o di de nouĕ orĭ,
De ţĭ-a păré bade multŭ
Vină'n fiă ce minutŭ,
Orĭ vină odată 'n di
Când sórele-a rĕsări
Şi sĕ mergĭ când a sfinţi,
C'ast'a fi o-dată 'n di...,
— Bade vină de-i veni,
De nu, nu mĕ 'ncelui;
Inceluéscă-te lumea
Cum mĕ 'ncelui dumnia-ta,
Că mĭ-ai vintŭ o séră, douĕ,
Şi mĭ-ai ruptŭ inima'n nouĕ;
Cum mĭ-ai rupt'o-aşa mĭ-o légă,
C'onŭ firŭ de mĕtasă négră....

⁂

Frundă verde din codru
Ce eştĭ bade aşa măndru?
Ce umbli cu péna mare
Şi stai la douĕ cărare?...
Stăi tu numai la una
Cu care ţi-i cununa.
De minĭ nu te ţiné măndru,
Că nu-mĭ stă la tine gându,
De mĭ-a statŭ cândva v'odată
De-atuncia-i lumea uitată.

—Nu eştĭ măndră vrednică
Sĕ mergĭ la biserică
Că eştĭ pré 'ndoelnică...;
Nicĭ la popa sĕ te uiţĭ,
Nicĭ crucea sĕ o sĕruţĭ
Că tu jurămêntu-'ţĭ uiţĭ

— Tu bădiţă ai gânditŭ
Că io-sŭ flóre de pe ritŭ
Ţie de batjocuritŭ...?
Da io-sŭ flóre de pe mare
Cine mĕ iubesce móre,
Cine mi-se uită'n faţă
Rĕmasŭ bunŭ de-a lui viéţă.
Tu m'ai prinsŭ, m'ai sĕrutatŭ,
Cu minciunĭ m'ai înşelatŭ,
Acum a trecutŭ de bine
De-ar crepa inima 'n tine.

Leliţă cu limba lungă
Tacĭ odată sĕ-ţĭ ajungă,
Că ce-am iubitŭ nu-mĭ trebue
Nicĭ la mórtea mea sĕ-mĭ vie,
Nicĭ la capu meu sĕ şédă,
Nicĭ mórtea sĕ nu mĭ-o védă. —
Du-te fi cu Dumnedeu...
...Nicĭ la nému de némulŭ meu!....

desbătute cu maturitate și seriositate demnă de momentuositatea dilei și a membrilorŭ acestorŭ instituțiunĭ chemate a vĕrsa lumină și cultură adevĕrată poporului nostru însetatŭ. A urmatŭ apoi prândulŭ comunŭ.

In decursulŭ mesei s'au ridicatŭ toaste: Rdsm. D. Vicarŭ A. Barboloviciu pentru Maiestatea Sa monarchulŭ și înalta casă domnitóre: Dr. V. Lucaciu, într'o limbă frumósă și cu înăscuta-i vêrvă oratorică, pentru femeile române, carĭ, cum dise, suntŭ vestalele ce pădescŭ foculŭ românismului pururea nestinsŭ; V. Christe pentru desp. Associațiunei; ér Veteranulŭ fruntașŭ alŭ Românilorŭ din Selagiu, D-lŭ Georgiu Popŭ dela Băsescĭ, printr'unŭ toastŭ căldurosŭ a amintitŭ de conducĕtorii Associațiunei matre, de venerabilii președințĭ și secretarĭ, dorindu-le în conglăsuirea tuturorŭ viėță prosperă și îndelungată; au mai vorbitŭ D-lŭ Georgiu Filepŭ și alții la prândulŭ, ce a decursŭ veselŭ — delectândŭ pe meseni cu hori frumóse naționale musica Nuțiului dela Șomcuta, Chorulŭ instrumentalŭ alŭ plugarilorŭ românĭ din Cr. Dorolțiu și celŭ vocalŭ alŭ junimei române din Hotoanŭ.

Séra la 8 ore s'a începutŭ balulŭ, în o sală spațiósă, decorată frumosŭ, care a decursŭ în ordine esemplară petrecêndŭ și junĭ și bĕtrânĭ până în diua albă. Costumele naționale deși puține — ce e aparință rară în acestea părțĭ — și îmbrăcămintele elegante, dér modeste, cu carĭ s'au înfățișatŭ domnele și d-șórele nóstre, au făcutŭ impresiune plăcută la toțĭ.

Nu potŭ întrelăsa neamintită plăcuta împrejurare ce ne-a căşunatŭ bucuriă, vĕdêndŭ în mijloculŭ nostru inteligința română din părțile comitatelorŭ vecine, Sătmarŭ și Bihorŭ, representate în numĕrŭ frumosŭ, așa la balŭ ca și la adunare.

La miedulŭ nopții — în pausă — s'a făcutŭ sorțirea de obiecte în folosulŭ fondului Reuniunei femeilorŭ. Cele o sută de obiecte trămise spre scopulŭ desemnatŭ prin binefăcĕtorii contribuențĭ, s'au sorțitŭ cu interesare încordată a publicului, dorindŭ fiăcarele a câștiga vreunŭ obiectŭ frumosŭ.

Resultatulŭ materialŭ alŭ sorțirei, alŭ balului etc., se va vede din darea de sémă publică a Comitetului loc. Celŭ moralŭ însĕ, produsŭ asupra poporului nostru de o așa lume românéscă — peste 300 la numĕrŭ — întrunită la unŭ locŭ aicĭ pe granița Selagiului, e de o valóre multŭ mai mare, decâtŭ sĕ se pótă descrie.

Dumnedeu ajute sĕ ne vedemŭ pe anulŭ viitorŭ la Buciumŭ încă și mai mulțĭ!

V. Patcașiu.

Reghinulŭ săsescŭ, 18 Septemvre 1886.

In nóptea de 17 spre 18 Septemvre în aceste părțĭ, și mai cu sémă pe marginĭ, a picatŭ brumă, carea până la rĕsărirea sórelui s'a pututŭ observa bine. Poporulŭ a luatŭ acestŭ fenomenŭ naturalŭ ca unŭ rĕu augurŭ alŭ unei tómne frigurόse și alŭ unei ierne timpurie, și prin acésta, la nenumĕratele grijĭ și nĕcazurĭ ce îndură i s'a mai adausŭ unulŭ.

Cucuruzulŭ — păpușoiulŭ — ce e dreptŭ în timpulŭ din urmă, căldurosŭ și cu secetă, s'a îndreptatŭ de minune, déră cu tóte acestea nu promite o recoltă bogată; ba e témă că repețindu-se bruma de astă nópte va face marĭ daune nu numai în cucuruzulŭ târdiu, ci și în legumele păstăióse, în bostanĭ și crastavețĭ. Sĕmĕnăturile de tómnă, de nu va ploua în curêndŭ, se vorŭ cam întârdia.

Stăpânitorii dilei fără a ține câtŭ de puținŭ sémă de bunăstarea materială a poporului, în locŭ de a-lŭ lăsa sĕ-șĭ adune acasă fructele ostenelelorŭ de preste véră, îlŭ silescŭ la facere de movile, la deschidere de căi nouĕ pe unde n'ar fi nicĭ o lipsă, așa încâtŭ sêrmanii ómeni din nopțĭ facŭ dile și din Dumineci și sĕrbătorĭ dile de lucru, după cum s'a pututŭ observa acésta în opidulŭ Gurghiu în Duminecile trecute când diua pe la amédĭ vedeai ómenĭ cărândŭ prundŭ și făcêndŭ movile.

In 16 l. c. s'a reîntorsŭ honvedimea dela manevrele de véră ce s'a ținutŭ în Ibașfalĕu; cele ce le narézä bieții ómenĭ escită compătimire chiar și în inimile de piétră. Am fostŭ martorŭ ocularŭ la reînturnarea lorŭ și mi-s'a ridicatŭ pĕrulŭ în vêrfulŭ capului când am vĕdutŭ pe unii că nicĭ nu potŭ mânca de slabĭ merindea adusă de femeile lorŭ eșite spre a'i întêmpina, căcĭ, după cum spuneu cei mai mulțĭ, aprópe cu sĕptĕmânile întregĭ nu căpătau mai nimicŭ de mâncare, așa încâtŭ unŭ căpitanŭ le-a datŭ libertate sĕ strice gardurile ómenilorŭ spre a-șĭ face focŭ și a-șĭ frige cucurudĭ ca sĕ nu móră de fóme.

In urmă, esprimându-mĭ indignațiunea față de mulțămita publică dată în prețuita »Gazeta" asupra petrecerei de véră din acestŭ anŭ ținută la Reghinŭ, mĕ alăturŭ pe lângă dechiarațiunea bravului și zelosului Românŭ d. Patriciu Barbu, dechiarândŭ că inteligința românéscă din Reghinŭ totdéuna a fostŭ la culmea chiămărei sale în cele ce se ținŭ de sprijinirea causei naționale și a întreprinderilorŭ filantropice; ér d-lui Matheiu Têrnavénu et cons. le recomandŭ precauțiune și sânge rece în astfelŭ de lucrurĭ; căcĭ la din contră, vrêndŭ a ajuta causei naționale și scopului comunŭ românescŭ, facŭ cele mai marĭ daune tuturorŭ. Θ.

Multțămită publică.

Hotoanu, în Septemvre 1886

La adunarea gen. a Desp. XI. al Assoc. transilvane și a Reuniunei Femeiilorŭ române sĕlăgiene, ținută la 30 Aug. a. c. în T. Santău, au atrasŭ atențiunea on. publicŭ presentŭ două chorurĭ: unulŭ vocalŭ alŭ junimei române din Hotoanu și altulŭ instrumentulŭ alŭ plugarilorŭ românĭ din Cr. Dorolțŭ — carĭ în esecutarea regulată a cântărilorŭ sacre la S. Liturgiă și a celorŭ naționale în decursulŭ prândului comunŭ, au datŭ dovedĭ de progresŭ mulțămitorŭ în acestŭ ramŭ de cultură morală și națională. — Ambe aceste corurĭ din liberalitatea generosului bărbatŭ alŭ națiunei, *D-lŭ Giorgiu Popŭ* dela Basescĭ, au primitŭ unŭ darŭ de câte 10 fl. v. a.

In numele junimei române din Hotoanu, care a decisŭ cu acea sumă a pune basa unui fondŭ pentru chorulŭ acestei parochii — a cărui venitŭ sĕ servéscă pe viitorŭ la procurare de cărți morele și instructive, — aducŭ mulțămită publică prea meritatului nostru Mecenate, care pentru înaintarea culturei poporului românŭ din Selagiu aduce jertfe considerabile în fiăcare anŭ, și-'lŭ rogŭ cu onóre sĕ priméscă încredințarea acestei junime, că-i va păstra scumpulŭ nume în amintire prețiósă și va stărui necontenitŭ a se face vrednică aprețiărilorŭ binevoitóre din partea tuturorŭ.

N. Patcașiu
Preotulŭ locului.

Ultime scirĭ.

St. Petersburg, 21 Septemvre. „Journal de St. Petersbourg" deplânge situațiunea în care se găsesce Bulgaria și care nu tinde de locŭ la împăciuire. Manifestațiunile intempestive ce au avutŭ locŭ, arată că politicii Bulgarĭ îșĭ au privirile întórse spre trecutŭ în locŭ de a le avé spre viitorŭ. Indemnurile lorŭ nu țintescŭ decâtŭ la luptă în locŭ de pace. Numitulŭ diarŭ blaméză legea votată pentru compunerea consiliului de rĕsboiu, lege ce înlesnesce satisfacerea urelorŭ vii, ce esistă între partide, elŭ mai blaméză noua lege electorală. Ceea ce e adevĕratŭ și ceea ce o opiniune destulŭ de rĕspândită susține este, că guvernulŭ nu trebue sĕ-șĭ manifesteze vrășmășia contra Rusiei, dér sĕ conserve în actele sale cea mai mare independență posibilă. Dupĕ acéstă părere ar trebui decĭ sĕ nu arate prea multă condescendență față cu Rusia.

Sofia, 21 Septemvre. — In timpulŭ dilei miniștrii s'au întreținutŭ cu consululŭ Rusiei în privința noĕ redactărĭ ce trebue date notei guvernului bulgarŭ. Acestŭ din urmă n'a rĕspunsŭ încă déca acceptă modificările de terminĭ propuse. Nu se crede că acéstă afacere sĕ pótă aduce îndată o crisă acută, dér agravéză mai multŭ încordarea raporturilorŭ între guvernulŭ nostru și alŭ Rusiei. Rusia crede mereu că constată în faptele și gesturile guvernului bulgarŭ o rea voință față cu dênsa. Opiniunea contrară, care n'a prevalatŭ încă, susține că ar trebui sĕ se facă primii pașĭ în vederea unui acordŭ cu Rusia. Ceea ce mărește desacordulŭ existentŭ este că, pe dreptŭ séu pe nedreptŭ, Rusia pretinde că guvernulŭ actualŭ totŭ se inspiră de sfaturile Angliei, carĭ negreșitŭ suntŭ contrarii vederilorŭ Rusiei. Dér se crede mai bine că Anglia nu se mai bucură aci de o mare credință și în órecarĭ medii bulgare se arată chiar scepticĭ avêndŭ în vedere eficacitatea sprijinului britanicŭ. După dênșii acestŭ sprijinŭ nu valoréză periculele ce póte întêmpina viitorulŭ țĕrei déca ascultă de sfăturile sale. Se urméză cu atențiune aci politica Austriei care pare că există. Sĕ observă că *în afacerea Notei, de care s'a vorbitŭ mai susŭ, Austria nu s'a unitŭ cu Germania și cu Rusia.* Impresiunea care domnesce printre cercurile diplomatice este că acéstă seriă de incidente *póte sĕ aducă complicațiunĭ grave.*

Sofia, 21 Septemvre. — Domnii Karavelov și Radoslavov vorŭ merge astădĭ la consulatulŭ Rusiei pentru a se înțelege cu representantulŭ guvernului imperialŭ în privința refusului, de către cabinetulŭ de St. Petersburg, a rĕspunsului datŭ ierĭ de guvernulŭ bulgarŭ la nota Rusiei, care cere amânarea procesului autorilorŭ loviturei de statŭ. Nota bulgară esprimă părerea de rĕu a guvernului, că Rusia și-a formulatŭ cererea basându-se pe nisce informațiunĭ fără temeiu. Nota Rusiei ar fi de natură a neliniști spiritele. Nota bulgară dice apoi că procesulŭ în cestiune nu va veni înaintea consiliului de resbelŭ decâtŭ după sosirea generalului Kaulbars. Se speră în cercurile diplomatice că generalulŭ Kaulbars va îmbunătăți situațiunea. Guvernulŭ a hotărîtŭ ridicarea stărei de asediu.

Pesta, 21 Septemvre. — D. Sturza a asistatŭ la ședința Camerei în tribuna reservată, unde a fostŭ visitatŭ de miniștrii cu carĭ convorbì câtva timpŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

POJUNŬ, 23 Septemvre. — Noulŭ teatru s'a deschisŭ sĕrbătoresce în presența ministrului-președinte Tisza, a ministrului cultelorŭ Trefort, a numĕróse notabilitățĭ și a unui numĕrosŭ publicŭ. Representațiunea festivă, la care au asistatŭ și archiducele Fridericŭ cu soția și archiducele Eugenŭ, a decursŭ strălucitŭ.*)

MADRIDŬ, 23 Septemvre. — Arestările continuă. Precum s'a descoperitŭ, revolta au înscenat'o partisanii lui Zorilla. Intréga peninsulă e liniștită.

SOFIA, 23 Septemvre. — Afacerea notelorŭ s'a resolvatŭ. Textulŭ modificatŭ alŭ rĕspunsului Bulgariei la pretențiunea rusă din causa procesului contra conspiratorilorŭ a fostŭ acceptatŭ și de consululŭ rusŭ.

DIVERSE.

Cununiă. — Domnulŭ *Ioanŭ Popŭ* și-a serbatŭ cununia sa cu domnișóra *Elena Maniu* în Gherla.

Cremațiunea electrică. — Premeteu slobodindŭ foculŭ din cerŭ, voesce sĕ'lŭ facă a servi la nisce întrebuințărĭ singulare. S'a elaboratŭ în Italia proiectulŭ unei cremațiunĭ electrice, în care cadavrele supuse cremațiunei vorŭ fi consumate prin căldura electrică. Partisanii cremațiunei credŭ că, procedândŭ la acéstă operațiune funebră prin electricitate, vorŭ isbuti a triumfa peste oposițiunea ce facŭ încă mai multe state europene întroducerei cremațiunei.

Unŭ succesorŭ alŭ opiului. — Se semnaléză în domeniulŭ chimicŭ descoperirea unui alcaloidŭ particularŭ estrasŭ din hemeiu, care arŭ posede proprietățile soporifice ale opiului. Unŭ nou opiu fi va óre bine-facere pentru umanitate? Acésta este de discutatŭ. In totŭ casulŭ, presența sa în hemeiu ar fi o explicațiune a năucelii la care conduce abusulŭ berii, și ar da dreptate celorŭ ce protestéză contra acestei beuturĭ neromânescĭ.

Dibăcia agențilorŭ poliției englese. — Dibăcia și răbdarea agențilorŭ poliției engleze suntŭ cu adevĕratŭ surprindĕtóre. Unŭ anume M... fugise la Parisŭ, după ce furase în complicitate cu amanta lui 19,000 francĭ unei femei din lumea ușóră, și plecase din Londra. Unŭ agentă de poliță însărcinatŭ sĕ'lŭ găséscă, audí unde se află și'lŭ urmărì în timpŭ de optŭ dile, mergêndŭ la acelésĭ teatre și la aceiașĭ cafenea. Elŭ putŭ sĕ între în relațiunĭ cu dênsulŭ, și într'o séră, îlŭ invită se supeze cu două dómne. La sfârșitulŭ supeului, agentulŭ de poliță sĕ prefăcu că șĭ-a uitatŭ punga. Tovarășulŭ séu n'avea destui banĭ asupră-i pentru a plati socotéla care era destulŭ de mare, căcĭ agentulŭ regulase fórte bine lucrurile; dér scóse din portofoliu unŭ titlu pentru a'lŭ lăsa ca amanetŭ. Acesta era momentulŭ psihologicŭ preparatŭ și așteptatŭ de agentulŭ de poliță, căcĭ după legea englesă, pentru ca unŭ hoțŭ sĕ pótă fi arestatŭ trebue sĕ poséda ceva din produsulŭ hoției séle. Indată ce M... dete titlulŭ agentului de poliță, acesta schimbându-și rolulŭ de amfitrionŭ în acela de agentŭ de poliță, apucă de gulerŭ pe invitatulŭ sĕu care rĕmase uimitŭ. M... și amanta lui au sĕ fiă estrădațĭ.

Bibliografiă.

Gramatica limbei românescĭ. — Sintacsă; etimologiă; gramatică; stilŭ. — Lucrată în trei cursurĭ concentrice, pentru scólele primare, — de *Iónŭ Dariu*, învĕțătorŭ la scólele centrale române din Brașovŭ. Cursulŭ I. Pentru anulŭ alŭ 3-lea de scóla. Brașovŭ 1886; editura autorului. Formatŭ 8° de 48 pag., învĕlitóre tare. Prețulŭ 20 cr. v. a.

Preotulŭ Românŭ, diarŭ bisericescŭ, scolasticŭ și literarŭ. Anulŭ XII. Apare în Gherla, odată în lună și costă 4 fl. pe anŭ. Redactorŭ, proprietarŭ și editorŭ: *N. F. Negruțiu.* — Fascicululŭ 9 dela 1 Septemvre conține: Cunoscințe din dreptulŭ canonicŭ (urmare) de I. Papiu. — Gradurile hierarchiei eclesiastice, de I. Boroșiu. — Uniunea bisericéscă a Românilorŭ cu Calvinii în secl. XII—XVII (urmare) de I. I. Ardeleanu. — Predică pe Dumineca X după Rusalie, de C. Morariu.— Diverse.

---

*) Nu s'a petrecutŭ în cele 24 de óre din urmă altceva mai însemnatŭ în lumea asta mare, decâtŭ deschiderea teatrului din Pojunŭ? — Red.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.

Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Septemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	106.25
Rentă de hârtiă 5%	93.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	104.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	100.60
Bonurĭ croato-slavone	105.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.80
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	125.—
Renta de hârtiă austriacă	84.—
Renta de arg. austr.	85.20
Renta de aurŭ austr.	117.80
Losurile din 1860	140 —
Acțiunile băncei austro-ungare	862 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.50
Act. băncei de creditŭ austr.	276 80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.52
Londra 10 Livres sterlinge	125.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 9 Septemvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	——	——
Renta rom. amort. (5%)	96¼	97—
» convert. (6%)	88—	88½
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	33½
Credit fonc. rural (7%)	103¾	104—
» „ „ (5%)	87½	87¾
» » urban (7%)	100½	101—
» » » (6%)	92—	92½
» » » (5%)	82—	82½
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.—	14.25
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01—	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 22 Septemvre st. n. 1886.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.65	8.67
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'orĭ	9.91	9.95
Lire turcescĭ	11.27	11.30
Imperialĭ	10.26	10.29
Galbenĭ	5.90	5.91
Scrisurile fonc. »Albina«	100.50	101.50
Ruble Rusescĭ	121.½	122.½
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. ADMINISTR. „GAZ. TRANS"

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	7.30	—
Predealŭ	—	9.32	1.14	—
	—		—	—
Timișŭ	—	9.56	1.45	—
Brașovŭ	—	10 29	2.32	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Hașfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighișóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediașŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	10.30 10.50	—
Blașiu	1.30	—	11.34	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.52	—
Teiușŭ	2.34	—	11.41	—
Aiudŭ	2.55	—	1.12	—
Vințulŭ de susŭ	3.17	—	1.42	—
Uióra	3.24	—	1.51	—
Cucerdea	3.36	—	2.15	—
Ghirisŭ	4.11	—	3.12	—
Apahida	5.36	—	4 59	—
Clușiu	5.56	—	5 30	—
	6.31	6 03	—	8.00
Nedeșdu	6.52	6.21	—	8.34
Ghirbĕu	7.08	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.23	—	—	9.56
Stana	8.12	—	—	10.16
Huiedinŭ	8.12	7.14	—	11.04
Ciucia	8.52	7.43	—	12 17
Bucia	9.10	—	—	12.47
Bratca	9.29	—	—	1.21
Rév	9.41	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	10 24	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	10.43	—	—	3.38
Várad-Velințe	10.53	—	—	3.54
Oradia-mare	11.—	9.13	—	4.05
	11.15	9.18	10.55	—
P. Ladány	1.09	10.38	1.23	—
Szolnok	3.29	12.20	3.24	5.17
Buda-pesta	6.38	12.20	10.05	5.25
Viena	—	2.15	2.15	10.—
	3.00	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	2 02	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	—	10.28	5.05	6.43	—
	10.45	—	—	7.03	—
Apahida	11 14	—	—	7.26	—
Ghiriș	1.06	—	—	8.51	—
Cucerdea	—	—	—	9.31	—
	2.01	—	—	9.43	—
Uióra	2.10	—	—	9.51	—
Vințulŭ de susŭ	2.19	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.33	—	—	10.24	—
Teiușŭ	3 35	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	4.09	—	—	11.28	—
Biașŭ	4.29	—	—	11.44	—
Micăsasa	5.0	—	—	12.18	—
Copșa mic.	5.45	—	—	12.36	—
Mediașŭ	6 06	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	6.45	—	—	1.56	6.40
Sigișóra	7.40	—	—	2.34	7.20
Hașfaleu	8.07	—	—	3.02	8.01
Homorod	10.05	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	11.02	—	—	5.30	11.02
Apatia	11.37	—	—	6.03	11.37
Feldióra	12.14	—	—	6.35	12.14
Brașovŭ	1.09	—	—	7.14	1.09
	1.55	5.45	—	—	1.50
Timișŭ	2.53	6.22	—	—	2.48
Predealŭ	3.28	6.47	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	9.35	11.45	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vințulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovațŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4 53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovațŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăștiă	10.10	—	12.24
Șibotŭ	10.34	—	12.53
Vințulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiușŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Hațegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Banița	—	3.35	6.07
Petroșenĭ	—	4.04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6.49	9.33	—
Banița	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Hațegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1.35	—

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.